

BRUSSEL PLAATSELIJKE BESTUREN

GEWESTELIJKE OVERHEIDSDIENST BRUSSEL

VIRTUELE EN GEMENGDE VER- GADERINGEN VAN COLLEGES EN GEMEENTERADEN: WIE, WANNEER, HOE?

*Toelichting bij de artikelen 85, 87, 100bis (raad),
104, 105 en 106 (college) van de Nieuwe Gemeentewet*

Directie Algemene en Juridische Zaken

Februari 2024

De ordonnanties van [17 juli 2020](#) en [29 oktober 2020](#), die tijdens de pandemie werden afgekondigd, introduceerden de mogelijkheid om **de vergaderingen van de colleges en gemeenteraden virtueel te laten plaatsvinden**, via teleconferentie of videoconferentie (art. 85, [Nieuwe Gemeentewet](#)) (of deels virtueel, dus “gemengd”).

De regels voor de bijeenroeping of de beraadslaging van deze organen, die onder bijzondere voorwaarden bijeenkomen, moeten echter worden nageleefd. Anders zouden hun beslissingen een **gebrek aan wettigheid** vertonen dat kan leiden tot nietigverklaring door de toezichthoudende overheid.

1. Virtuele en gemengde vergaderingen van de raad

Wie? Het is de **burgemeester** die beslist om een virtuele of gemengde vergadering te houden, waarbij hij de risico's voor de openbare veiligheid beoordeelt (onder de supervisie van de toezichthoudende overheid). Deze beslissing moet worden gemotiveerd. De bevoegdheid van de burgemeester beperkt zich tot deze beslissing: de gemeente blijft gebonden aan de andere regels die van toepassing zijn op het bijeenroepen van de raad. Ter herinnering: het is aan de verkozen voorzitter, of aan het college als de burgemeester voorzitter is, om de agenda op te stellen en de raad bijeen te roepen. In ieder geval mag een burgemeester dus nooit alleen de gemeenteraad bijeenroepen en de agenda opstellen.

Wanneer? De beslissing van de burgemeester moet gebaseerd zijn op een “geval van **overmacht** waardoor het onmogelijk of gevaarlijk is om de vergaderingen van de gemeenteraad in levenden lijve te houden”, ongeacht of het gaat om een bijeenroeping van een virtuele of gedeeltelijk virtuele vergadering. Overmacht wordt gedefinieerd als een **plotselinge, onvoorziene en onvermijdelijke gebeurtenis**, die het onmogelijk of gevaarlijk maakt om de vergadering van de gemeenteraad in levenden lijve te houden (bv. een pandemie). Het is niet mogelijk een virtuele vergadering te houden alleen omdat er raadsleden ziek zijn. Er moet een **transversale overmachtsfactor** zijn **die de individuele situatie van de gemeenteraadsleden overstijgt**. Een virtuele vergadering vindt dus enkel plaats omdat een vergadering in levenden lijve gevaarlijk zou zijn voor alle raadsleden.

Hoe? De beslissing van de burgemeester om overmacht in te roepen moet worden geformaliseerd in een akte, die aan de toezichthoudende overheid moet worden bezorgd, aangezien dit vergelijkbaar is met een politiereglement¹.

Het **bijeenroepen** van de raad (alsook het bezorgen van stukken met betrekking tot de agendapunten) gebeurt **uitsluitend elektronisch**, ongeacht of de burgemeester besloten heeft een virtuele of gemengde vergadering te houden. De raadsleden moeten automatisch elektronisch worden opgeroepen, ook als ze in levenden lijve aanwezig zullen zijn.

Wat de **beraadslaging** betreft, moeten de raadsleden, zelfs bij een gemengde raad, **allemaal op dezelfde manier stemmen**.

Voor openbare stemmingen: via teleconferentie.

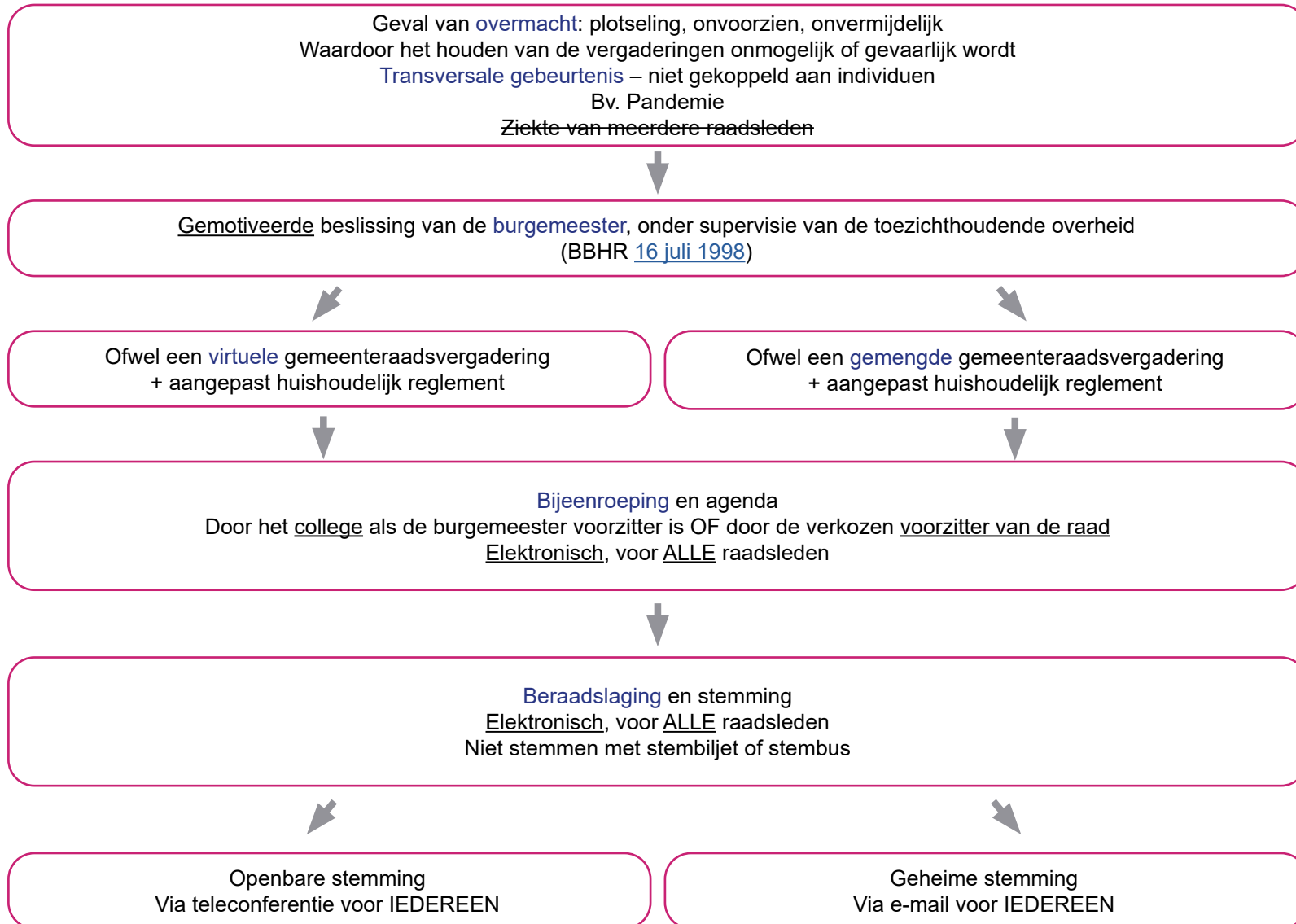
Voor geheime stemmingen: via hun persoonlijke mailadres naar de gemeentesecretaris, die de ontvangen stemmen uit het zicht moet anonimiseren.

Gemeenteraadsleden die in levenden lijve aanwezig zijn moeten dus automatisch elektronisch stemmen (en hiervoor dus het nodige IT-materiaal meenemen). Er kan dus niet worden gestemd met stembiljetten of stembussen. De gemeentesecretaris zorgt ervoor dat alle raadsleden die in levenden lijve aanwezig zijn over het nodige materiaal beschikken (hun laptop of een laptop die hen ter beschikking wordt gesteld). Openbare vergaderingen moeten live worden uitgezonden en in de notulen moet worden vermeld dat de vergadering op afstand heeft plaatsgevonden. In de beraadslaging die naar de toezichthoudende overheid wordt gestuurd, moet expliciet worden vermeld dat de vergadering virtueel of gemengd heeft plaatsgevonden.

¹ Cf. [Besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 16 juli 1998 betreffende de overlegging aan de Regering van de akten van de gemeenteoverheden met het oog op de uitoefening van het administratief toezicht](#) (art. 1, 11°).

Deze schema's illustreren de toepassing van de artikelen 85, 87 en 100bis van de Nieuwe Gemeentewet

Virtuele of gemengde vergaderingen van de raad

2. Virtuele of gemengde vergaderingen van het college

Wie? De beslissing om een vergadering virtueel (of gemengd) te houden is afhankelijk van het feit of er al dan niet sprake is van **overmacht**, ongeacht of het gaat om een gewone^[1] vergadering, een dringende buitengewone^[2] vergadering of een niet-dringende buitengewone vergadering^[3].

In geval van overmacht, is het de **burgemeester** die – op grond van zijn politiebevoegdheden – beslist of de vergadering virtueel (teleconferentie of videoconferentie) moet worden gehouden.

Buiten dit scenario (d.w.z. als het quotum van maximaal 10% virtuele vergaderingen over het jaar niet wordt overschreden, zie hieronder), specificeert het **huishoudelijk reglement** wie de beslissing neemt om een virtuele of gemengde vergadering te organiseren.

Wanneer? Het college kan elektronisch vergaderen als **overmacht** kan worden ingeroepen (zie hierboven), of op voorwaarde dat het **quotum van maximaal 10% virtuele vergaderingen over het jaar** nog niet is overschreden. Dit zijn alternatieve en niet-cumulatieve voorwaarden. Voor de beoordeling van dit percentage baseert het college zich op het totale gemiddelde aantal jaarlijkse vergaderingen en het verwachte aantal resterende vergaderingen. Daarnaast moet er een huishoudelijk reglement bestaan waarin de voorwaarden en nadere regels voor elektronische vergaderingen zijn vastgelegd.

We herinneren eraan dat de norme de fysieke bijeenkomst van het college en de beraadslaging over alle agendapunten blijft. Andere manieren van werken kunnen daarom alleen de uitzondering op de regel zijn.

Hoe? De regels in verband met de oproeping en beraadslaging in levenden lijve blijven van toepassing.

Er worden bijkomende voorwaarden opgelegd.

De **vertrouwelijkheid** van de vergadering moet te allen tijde behouden blijven. Die wordt gegarandeerd (1) door de discretie die aan de leden wordt gevraagd op de plaats waar ze de vergadering bijwonen en (2) door het feit dat de agenda en documenten alleen toegankelijk zijn via een beveiligde IT-toepassing.

¹ Vergaderingen gepland in het huishoudelijk reglement, zonder verplichte bijeenroeping.

² Ongeplande vergaderingen waarvoor de burgemeester de dag en het uur van de vergadering bepaalt. De burgemeester moet minstens de leden van het college op de hoogte brengen (bij gebrek aan een oproeping).

³ Ongeplande vergaderingen waarvoor de burgemeester minstens twee vrije dagen vóór de dag van de vergadering een oproeping per brief, via een bezorger aan huis, per fax of per elektronische post aan de leden van het college moet sturen.

Deze schema's illustreren de toepassing van de artikelen 104 en 106 van de Nieuwe Gemeentewet

Virtuele of gemengde (gewone of buitengewone) vergaderingen van het college

